

[Forsvarsministeren.]

talsmændene, men også af andre forhold, som enten mandskabet eller chefen bør være orienteret om. Det bliver derfor chefernes pligt at medvirke aktivt til at få en almindelig meningsudveksling i gang.

På længere sigt vil talsmands- og kontaktudvalgene på dette grundlag kunne udvikle sig til egentlige samarbejdsudvalg, hvori alle personelgrupper deltager i arbejdet.

I forsvaret foregår for tiden betydelige pædagogiske reformbestræbelser, hvori spørgsmålet om moderne lederskabsformer, gruppedannelser og kommunikationsformer spiller en afgørende rolle. Formålet hermed er at nå frem til, at forsvarets uddannelser i alle led kommer til at foregå i et klima og under anvendelse af undervisningsmetoder, der er egnet til at fremme og støtte personellens aktive medvirken og selvstændighed og dets forståelse af personligt medansvar.

Lovforslaget må ses i relation til disse bestræbelser, idet samarbejdsreglerne følger de samme formål. Lovforslagets gennemførelse vil derfor være af betydning ikke blot for samarbejde og arbejdsklima i snævrere forstand, men også for skabelsen af et vigtigt pædagogisk og ledelsesmæssig virkemiddel.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i tinget.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg skal først tillade mig for det høje ting at fremsætte

Forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v. og forslag til lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v.

Formålet med disse lovforslag er at gribe ind over for nogle mindre heldige virkninger af de gældende afskrivningsregler.

Loven om skattefri afskrivninger foreslås ændret på følgende 3 områder:

1) For maskiner, inventar og lignende driftsmidler foreslås det at begrænse afskrivningsadgangen i anskaffelsesåret.

2) Reglerne om afskrivning på ældre driftsbygninger og installationer, der skifter ejer eller forbedres, foreslås ændret.

3) Adgangen til ekstraafskrivning på bygninger og installationer foreslås begrænset.

Den første af de foreslåede ændringer har til formål at lægge en dæmper på de anskaffelser af maskiner, inventar og lignende driftsmidler, der i særlig grad skyldes, at reglerne om afskrivning i anskaffelsesåret giver den skattepligtige en øjeblikkelig skattemæssig fordel. Efter de gældende regler indgår anskaffelsessummen straks med sit fulde beløb i den saldo værdi, hvorpå den skattepligtige kan afskrive indtil 30 pct. skattefrit. Den skattepligtige får således et fuldt års afskrivninger allerede i anskaffelsesåret, og det gælder også, selv om han først har anskaffet driftsmidlet sidst på året. I sådanne tilfælde er anskaffelsesårets afskrivninger altså overordentlig vidtgående i forhold til den tid, hvori det nye driftsmiddel har været i brug og derved udsat for det slid og den forældelse, der bør være den egentlige baggrund for afskrivningerne. Anskaffer den skattepligtige for eksempel et nyt driftsmiddel på årets sidste dag, kan han efter 1 års og 1 dags forløb have afskrevet 51 pct. af anskaffelsessummen skattefrit.

Som følge af den omtalte ordning må det antages, at et betydeligt antal anskaffelser sker i en hurtigere takt end rent driftsmæssige hensyn tilsiger, og denne særlige skattefordel skal da betales af andre skatteydere. Ifølge lovforslaget begrænses adgangen til at afskrive skattefrit i anskaffelsesåret derfor således, at der i dette år kun kan foretages halvt så store afskrivninger som efter den gældende lov. De afskrivninger, som den skattepligtige herved afskæres fra at foretage i selve anskaffelsesåret, går dog ikke tabt. Den foreslåede begrænsning medfører blot en mere rimelig fordeling.

Teknisk er de nye bestemmelser udformet noget forskelligt for driftsmidler, hvorpå der afskrives under ét efter saldometoden, og andre aktiver.

Reglerne om samlet saldoafskrivning gælder for maskiner, inventar og lignende driftsmidler, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt, og som hører til en skattepligtigs erhvervsvirksomhed. For sådanne driftsmidler foreslås begrænsningen gennemført på den måde, at det i anskaffelsesåret kun er halvdelen af de nyanskaffede driftsmidlers anskaffelsessum, der indgår i den

[Finansministeren.]

saldoværdi, hvorpå der kan afskrives indtil 30 pct. Den anden halvdel af anskaffelsessummen indgår da i saldoværdien fra og med det år, der følger efter anskaffelsesåret. I bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, er fremgangsmåden vist i et eksempel, som jeg skal tillade mig at henvise til.

For driftsmidler, der ikke omfattes af de samlede saldoafskrivninger, foreslås en tilsvarende begrænsning gennemført på den måde, at overgrænsen for afskrivningerne i anskaffelsesåret nedsættes fra 30 pct. til 15 pct. Det drejer sig for det første om visse automobiler, som ejeren udelukkende benytter erhvervsmæssigt, og hvis anskaffelsessum overstiger 35.000 kr. For det andet gælder det de såkaldte „blandede“ driftsmidler, som den skattepligtige både benytter erhvervsmæssigt og privat.

Ifølge den anden af de foreslåede ændringer i afskrivningsloven sker der en vis stramning af afskrivningsreglerne for ældre driftsbygninger, når disse skifter ejer eller forbedres. Derimod lempes de tilsvarende regler om ældre særlige installationer.

Ændringen angår den mindsteperiode, hvorover hververen af en ældre driftsbygning kan afskrive sin erhvervssum. Efter de gældende regler skal det ske over mindst 15 år. For så vidt angår selve bygningen, er det regeringens opfattelse, at disse regler giver adgang til at afskrive så hurtigt, at det ofte står i misforhold til den tilstand, bygningen faktisk har ved ejerskiftet. Den gældende mindsteperiode foreslås derfor ændret til 25 år. Afskrivningsloven indeholder en tilsvarende regel om afskrivning på forbedringsudgifter. Også her foreslås det at ændre mindsteperioden fra 15 år til 25 år.

Mindsteperioden for afskrivning på ældre særlige installationer ved ejerskifte og forbedring foreslås derimod nedsat fra 15 år til 10 år. Som nærmere omtalt i bemærkningerne til lovforslaget tilsigtes det herved at opnå en bedre tilpasning til reglerne om afskrivning på nye installationer.

Den tredje af de foreslåede ændringer i afskrivningsloven går ud på en stramning af reglerne om ekstraafskrivning på bygninger og særlige installationer i bygninger.

Efter de gældende regler kan der i de

første 10 år, efter at en afskrivningsberettiget bygning er erhvervet eller fuldført, foretages skattefri ekstraafskrivninger på bygningen og de særlige installationer i denne. I løbet af disse 10 år kan den skattepligtige i alt ekstraafskrive 40 pct. af anskaffelsessummen. Han kan selv bestemme, hvorledes han vil fordele ekstraafskrivningerne inden for 10 års perioden; dog kan han ikke i et enkelt år ekstraafskrive mere end 10 pct. af anskaffelsessummen.

Denne adgang til ekstraafskrivning er så vidtgående, at den efter regeringens opfattelse giver de skattepligtige, der har mulighed for at gøre brug af ordningen, en urimelig særstilling. Ved hjælp af ekstraafskrivningerne kan skattepligtige, hvis forhold tillader dem at investere i afskrivningsberettigede bygninger, i betydeligt omfang — og ofte i en årrække — bringe en stor indtjening ned til en meget lav skattepligtig indkomst. For at tilvejebringe et mere rimeligt forhold til andre skattepligtige, der ikke har tilsvarende investeringsmuligheder, finder regeringen det påkrævet, at adgangen til ekstraafskrivning begrænses.

Det foreslås derfor at ændre overgrænsen for de samlede ekstraafskrivninger fra 40 pct. til 20 pct. af anskaffelsessummen. Endvidere foreslås det åremål, hvorover ekstraafskrivningerne kan udstrækkes, ændret fra 10 år til 5 år.

Jeg vender mig herefter til forslaget til lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v.

Også dette lovforslag har til formål at gribe ind over for et sæt regler, der giver visse skattepligtige en skattemæssig fordel, som ofte fører til noget forcerede indkøb, og som efter regeringens mening savner tilstrækkelig begrundelse under nutidens forhold.

Det er hensigten med lovforslaget at afvikle de lempelser i beskatningsreglerne for varelagre m. v., som i en årrække har været indrømmet i henhold til bemyndigelser i tekstanmærkninger til de årlige finanslove.

Disse ordninger tog deres begyndelse i den anden verdenskrigs første år. Begrundelsen var, at de erhvervsdrivende dengang måtte forny deres varebeholdninger til priser, der lå betydeligt over det normale.

[Finansministeren.]

Herved kom de ud i en stor prisrisiko, som de fik adgang til at tage i betragtning ved særlige skattefrie nedskrivninger på varelagre og på varepartier indkøbt på bindende kontrakt.

Regeringen har ment, at tiden er inde til at få disse ordninger afviklet, idet den særlige risiko for prisfald, der under de daværende ekstraordinære forhold begrundede lempelserne, ikke har tilstrækkelig vægt under nutidens forhold. Afviklingen bør dog ikke ske blot ved at undlade fornyelse af tekstanmærkningen. Der bør gives en rimelig afviklingsperiode, og jeg har derfor ment det rigtigst, at afviklingen gennemføres ved en særlig lov. Herved kan forslaget også blive underkastet de normale folketingsbehandlinger.

I bemærkningerne til lovforslaget er der redegjort nærmere for indholdet af de ordninger, der nu foreslås afviklet, og jeg skal her blot omtale nogle hovedpunkter.

Varelagre kan ved skatteopgørelsen optages enten til dagspris eller til fakturapris, og i denne værdi kan den skattepligtige foretage en skattefri nedskrivning på indtil 30 pct. Denne nedskrivningsadgang foreslås nu afviklet på den måde, at den højest tilladte nedskrivningsprocent nedsættes med 5 om året i en 6 års periode, der begynder med skatteåret 1968-69.

Reglerne om nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt, finder anvendelse, når den skattepligtige inden indkomstårets udløb har sluttet bindende kontrakt om levering af varer i det følgende indkomstår. Hvis den aftalte købspris er højere end dagsprisen med fradrag af 30 pct., kan den skattepligtige foretage en tilsvarende skattefri nedskrivning. Denne nedskrivningsadgang foreslås afviklet på tilsvarende måde som varelagernedskrivningerne.

Af hensyn til erhvervslivets dispositioner er den årlige varelagerbekendtgørelse i de senere år udstedt hurtigst muligt efter finanslovens vedtagelse, og det vil sikkert være af betydning, at den foreslåede lov ikke kommer væsentligt senere.

Jeg skal endvidere tillade mig at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om*

påligningen af indkomst og formueskat til staten.

Jeg skal ikke knytte mange bemærkninger til dette forslag. Der er tale om nogle mindre ændringer dels som følge af en ændring, folketingset foretog i forslaget til lov om midlertidig regulering af boligforholdene, dels i sammenhæng med det forslag om varelagre m. v., som jeg lige har omtalt. Endelig er der medtaget et par mindre ændringer af teknisk og redaktionel art.

Hermed skal jeg anbefale de 3 lovforslag til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om offentlige indsamlinger [af Poul Dam m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 76) findes i tillæg A. sp. 1809, fremsættelsen i tidenden sp. 848).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg vil gerne indledningsvis gøre nogle bemærkninger om loven om offentlige indsamlinger og den måde, hvorpå den administreres i praksis.

Offentlig indsamling kræver som hovedregel tilladelse enten af justitsministeriet, amtmanden eller politimesteren. Tilladelse kan kun gives til indsamlinger til velgørende formål eller til formål, som har almen interesse. Den myndighed, der giver tilladelsen, skal føre kontrol med indsamlingen og anvendelsen af det indsamlede beløb.

I visse tilfælde kan offentlig indsamling dog afholdes uden forudgående tilladelse. Således kan indsamling til de førnævnte formål ske gennem dagblade og regelmæssigt udkommende fagblade og tidsskrifter, gennem opfordring pr. brev, der ikke efterfølges af en personlig henvendelse, gennem henstilling af indsamlingsbøsser i butikker. Endvidere kan offentlig indsamling til støtte for politiske partier ske uden tilladelse; dette gælder dog ikke gade- og husindsamlinger.